

Siameskattens hemlighet

av Joakim Hertze

©2006 Joakim Hertze. Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Icke-kommersiell-Inga bearbetningar 3.0 Unported licens. För att se en kopia av denna licens, besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/> eller skicka ett brev till Creative Commons, 171 Second Street, Suite 300, San Francisco, California, 94105, USA.

Alice kom gående på trottoaren längs med Hässleholmsgatan. Det hade hunnit bli april månad och solen värmden från en klarblå himmel. Alice hade tagit av sig sin röda vinterjacka, som hon nu istället höll i handen. På ryggen guppade en mörkblå fjällrävenryggsäck och på fötterna tjippade ett par lite för stora vinterkängor. Hon visslade eftertänksamt där hon gick — ibland så falskt att förbipasserande kvartersgrannar grinade illa och skakade på huvudet.

När hon tillslut kom fram till sin port öppnade hon dragkedjan till sin väska och fiskade upp en nyckel, fäst vid ett grönt tygband. Hon låste upp dörren och klev in. Medan hon väntade på hissen visslade Alice några toner ur Bollibompa och fnissade för sig själv när ljuden ilsket ekade i trapphuset.

Så fort Alice kommit innanför dörren till familjens lägenhet kastade hon väskan i ett hörn och hängde omsorgsfullt upp sin jacka på en krok under hatthyllan. Hon sparkade av sig kängorna en efter en och gick upp för trappan. Precis som vanligt hade hon nu en timme för sig själv innan föräldrarna kom hem — i hennes ögon den bästa stunden på hela dagen. Hon hade tjatat länge innan hon fick en egen nyckel och på så sätt slapp vara på fritids efter skolan. Egentligen var det meningen att hon skulle passa på att göra sina läxor, men istället brukade hon titta på TV, eller bläddra i någon av sina böcker om astronomi.

Den här dagen kastade sig Alice på sängen, rullade runt på mage och öppnade en bok med titeln "Hjältar och monster på himlavalvet". Hon hade bara hunnit läsa tre sidor när Max — en bärnstensfärgad korsning mellan perser och bondkatt — hoppade upp på sängen. Alice kliade honom under hakan och han lade sig spinnande till rätta i hennes knäveck.

Efter en halvtimme började Alice mage kurra. Hon lämnade Max i sängen och lufsade ut i köket, där hon fundersamt studerade innehållet i kylskåpet. Till slut plockade hon ut en burk med messmör, som hon glatt slevade i sig med en sked från diskstället.

”Oj oj oj, så arg mamma hade varit om hon hade sett det här”, tänkte hon och log pillemariskt.

På golvet satt siameskatten Oscar och såg på Alice med utforskande blå ögon. Till skillnad från Max hade han runda pupiller — nästan som en människa.

”Är du hungrig?” frågade Alice? Hon plockade fram påsen med kattmat ur städsåpet och fyllde på matskålen. Katten satt orörlig.

”Strunta i det då”, sa Alice och gick tillbaka mot sitt rum.

När hon passerade toaletten såg hon att Max hade passat på att gå på kattlådan. Precis som vanligt stod han nu och krafade på kaklet, snarare än i själva kattsanden.

”Dumma gamla kisse”, tänkte Alice och skakade på huvudet. Hon stängde till dörren för att lukten inte skulle sprida sig i lägenheten.

När hon lagt sig tillrätta på sängen ännu en gång slog hon upp sin bok och fortsatte att läsa. Ett skrapande ljud fick henne att titta upp och där satt Oscar i dörröppningen och stirrade på henne.

”Alice”, sa han med en sjungande fransk accent, ”jag har ett förslag du inte kan tacka nej till.”

”Va?” sa Alice

”Du hörde mig”, sa katten.

”Du pratade! Kan katter prata?”

”Oui, självklart. När vi har något att säga. Till skillnad från er människor — *vous idiots*.” Oscar slickade på sin högra tass och drog den över nosen.

”Lyssna nu, mademoiselle – jag kan ge dig något jag tror du vill ha.”

”Ok?” sa Alice ”Vad då?”

”Vad säger du om att få reda på var dina föräldrar gömmer lördagsgodiset? Eller vad sägs om att komma åt din pappas kaffekakor, som står där och retas ovanpå kökssåpet?”

”Kan du ordna det? Hur då?”

”Jag vet allt som försiggår här hemma.”

”Äh, lägg av. Du är en katt!” Alice la armarna i kors och såg missnöjst på det lilla djuret på golvet. Oscar stirrade tillbaka utan att

blinka. Han drog upp överläppen och blottade framtänderna på ett sätt som nästan liknade ett leende.

”Testa mig.”

”Hmm”, sa Alice och tänkte efter, ”Vad har pappa för lösenord till datorn?”

”Snuggles”, sa Oscar utan att röra en min.

Alice sprang in i arbetsrummet och slog på pappans dator. Efter någon minut dök det upp en ruta som frågade efter ett lösenord. Alice skrev in ”snuggles”, tryckte på enter och för första gången loggades hon in.

”Det funkar.”

”Nå?” sa Oscar, som nu stod bakom henne.

”Jag har en fråga till: Vad har jag för trosor på mig?”

”De rosa, med ljusblå prickar.”

Alice knäppte upp den översta knappen i sina jeans och tittade efter. Katten hade rätt. Förundrad satte hon sig ner på golvet i skräddarställning. Oscar satt bredvid henne med bakkroppen vriden, så han nästan bildade bokstaven ”s”.

”Vad vill du ha av mig, då? Vill du ha leverpastej? Vill du att jag rensar kattlådan?”

”Var snäll och låt bli att förolämpa min intelligens, Alice. Jag har fler behov än att äta och gå på toaletten. Jag vill att du släpper ut mig.”

”Släpper ut dig?”

”Ja. En timme om dagen. Och dina föräldrar får inte veta något.”

”Varför inte då?”

”Husse och matte skulle aldrig förstå. Är vi överens?”

Alice satt tyst och funderade en stund. Hon nöp försiktigt i sitt högra öra – en vana hon hade haft sedan hon var liten.

”Ok”, sa Alice, ”men du får lova att komma hem varje gång.”

Oscar gav ifrån sig en ljudlig fnysning medan han spatserade mot dörröppningen.

”Vi börjar i morgon.”

På andra sidan tröskeln hejdade han sig och vred huvudet mot Alice.

"I och för sig hade det ju inte skadat om du hade rensat kattlådan lite oftare. Hur hade du gillat det om toaletten bara spolades var annan dag?"

Nästa dag när Alice kom hem ifrån skolan satt Oscar och väntade på hallmattan innanför dörren.

"Du behöver inte stänga – jag sticker ut direkt. Godiset är gömt i den översta byrålådan i gästrummet. Max har kräcks på hallgolvet. Vi ses om en timme."

På lätta tassar skuttade han ut genom dörren och vidare ner för trappan. Alice stängde och låste efter honom, sparkade av sig kängorna och hängde upp sin jacka. Sedan gick hon raka vägen in i gästrummet och drog ut den översta byrålådan. Där – under ett par tjocka ylletröjor – låg en papperspåse från Karamellkungen. Hon funderade en stund och plockade sedan ett par geléhallon, en lakrisfisk och en syrlig bumling, innan hon la tillbaka påsen på dess plats och stängde byrålådan.

Katten stod vid sitt ord – exakt en timme senare krafsade det på ytterdörren och Alice gick för att öppna. På väg in genom dörren fastnade Oscar med en klo i hallmattan och han var tvungen att lirka med tasserna för att komma loss.

"*Putain de merde* – satans skitmatta!" sa han medan han försökte återfå sin värdighet. "Din pappa är på väg upp för trapporna."

Katten lämnade en svag doft av cigaretttrök och lakrits efter sig när han skuttade in i lägenheten.

Alice låste dörren igen och sprang in i vardagsrummet, där hon snabbt som ögat slog upp sin lärobok i matematik. Bara någon minut senare rasslade det i låset och pappan klev in.

"Hallå! Jag är hemma!"

"Hej, pappa!" ropade Alice från soffan. "Jag är hungrig – vad blir det till middag?"

"Öh, köttbullar och potatismos. Tror jag. Usch, har Max kräkts nu igen? Har du sett det Alice?"

"Va? Nej", ropade Alice medan hon klev ur soffan och gick ut i köket.

Pappan satte ner sin bruna axelremsväska och suckade tungt.

"Varför måste han hålla på och hetsäta så här? Vem har någonsin hört talas om en katt med bullemi?"

Han öppnade städsåpet och plockade fram en flaska rengöringsmedel, tog på sig ett par engångshandskar i gummi och ställde sig på knä. Med en rejäl dos hushållspapper torkade han upp en liten brun pöl med små högar av grön-gul-röd kattmat och rengjorde sedan golvet noggrant. Med en smäll drog han av sig handskarna och slängde allihop i papperskorgen under vasken.

"Pust. Jag tror jag håller på att bli förkyld", sa han och släppte en brustablett echinacea i ett glas vatten. Han drack upp innehållet innan det hade brusat färdigt.

"Hur har du haft det i skolan idag?"

"Bra", sa Alice, "Jag har fått matteläxa."

"Jasså? Vill du ha hjälp?"

"Jag vet inte än. Jag vill nog försöka själv först."

"Ok", sa pappan, "Maten är klar om tio minuter." Han plockade fram en påse potatis ur svalen och satte igång att skala dem under rinnande vatten.

"Hallå, jag är hemma!" ropade mamman ifrån hallen. "En sådan jäkla trafik – folk kör som idioter här i stan!"

Mamman kom in i köket och slängde sin handväska på köksbordet.

"Hej mina älsklingar! Hur gå det med maten?"

"Bra", sa pappan, "Jag tror att jag håller på att bli förkyld."

"Mmm", sa mamman, "Hur har du haft det i skolan idag, Alice?"

"Bra. Jag har matteläxa."

"Oj, då. Du säger väl till om du vill ha hjälp?"

"Känn här", sa pappan, "Visst är mina lymfkörtlar förstorade?"

Alice gick in på sitt rum och satte sig vid skrivbordet. Hon tog fram en blyertspenna och ett rutat kollegieblock, öppnade sin mattebok och satte igång att räkna. En halvtimme senare ropade mamman ifrån köket. Maten var klar.

Två veckor gick och Alice och Oscar höll båda sina löften. Hon släppte ut honom en timme varje dag efter skolan, medan han i sin tur hjälpte till att plocka ner kakburken från det höga utrymmet ovanför köksskåpen. Lördagsgodiset tycktes vara gömt på olika ställen varje dag, men katten visade sig ha en kuslig kännedom om allt som försiggick i hushållet.

”Det är lugnt, Alice. Mamman har märkt att någon tullar godis, men hon misstänker pappan – inte dig.”

För varje dag som gick blev Alice alltmer nyfiken på vad katten egentligen hade för sig på sina utflykter. Hon hade frågat honom rakt ut vid ett tillfälle, men han hade bara viftat undan det hela och gått och lagt sig ovanpå akvariet.

En torsdagseftermiddag satt Oscar som vanligt och väntade på hallmattan när Alice öppnade ytterdörren.

”Du är sen.”

”Förlåt”, sa Alice, ”jag hade sällskap av en kompis.”

”Låt gå de här gången”, sa katten medan han spatserade ut genom dörren.

Alice stängde till, men stod kvar innanför och väntade. När ljuden av kattklor mot sten nästan hade försvunnit klev hon själv ut, låste dörren och sprang efter nerför trapporna. Väl ute på gatan hann hon precis se skymten av en svart svans med en knick försvinna runt husknuten. Hon skyndade sig fram till hörnet och kikade försiktigt runt det. Där stod katten vid övergångsstället och väntade på att kusten skulle bli klar. Alice följde försiktigt efter Oscar över Ystadgatan och vidare in på Hasselgatan. En bit bort kom en kvinna i jeans och t-shirt med en doberman i koppel. Alice gjorde sig beredd på oväsen, men hunden tog ingen notis om den taniga katten som målmedvetet

spatserade fram längs husväggarna. På avstånd såg det nästan ut som Oscar räckte ut tungan.

Strax före Bokgatan stannade katten vid ett brunt plank och såg sig om. Sedan tog han sats och hoppade upp på krönet, balanserade för ett ögonblick och hoppade sedan ner på andra sidan. Alice skyndade sig fram och kikade mellan spjälorna. Katten var spårlöst försvunnen.

”Konstigt”, tänkte hon, ”vart tog han vägen?”

Hon tog stöd mot en tvärså och klättrade själv över planket. Väl nere på marken igen såg hon sig om på en tom gård, omgiven av höga hus i rött tegel. Vid den ena väggen stod en gammal bänk i trä och rostigt gjutgärn. Vid dess sida växte ett körsbärsträd, som delvis skuggade gårdsplanen. Här och var letade sig murgröna upp längs väggarna. Till en början hördes bara trafikbruset från Nobelvägen, men efter en stund kunde Alice svagt urskilja katter som jamade. Hon följde ljudet fram emot den gamla bänken och såg plötsligt ett litet smutsigt fönster stå glänt bakom den. Hon la sig på knä och skuggade ögonen med händerna för att bättre kunna se in.

Först såg hon bara mörker där inne, men när ögonen vande sig vid skumrasket såg hon plötsligt ett källarrum upplyst av fladdrande stearinljus. Rummet var möblerat med bord och stolar, men möblerna var mycket mindre än vanligt. Det var nästan som om de var gjorda för små barn. Vid alla dessa bord satt katter av alla upptänkliga raser och färger. En del såg ut att bara sitta och samtala med varandra, andra spelade kort, kastade tärning, eller gjorde något som mest påminde om att leka charader. Bland borden rörde sig två smäckra abbessinier med förkläde och var sin bricka med tomma glas. Rummet var fullt av lågmälda jamanden.

Alice kisade för att se bättre in. Till slut såg hon Oscar vid ett bord längst in mot den bortre väggen, där han spelade schack med en jättelik norsk skogskatt. I mungipan hade den tunna siameskatten en gigantisk bolmande cigarr, som han bara tog ut för att då och då smutta på ett glas mjölkaktig dryck serverad i ett martiniglas.

Tre kvart senare släpade sig en vit och brun ragdoll ut genom det öppna fönstret. Den stod stilla för ett ögonblick och snusade i den friska vårluften, innan den satte fart över gården. Den tumlade framåt på ostadiga ben, undvek med nöd och näppe ett av bänkens ben, slog en lov kring en tvättställning och dunsade sedan rakt in i en soptunna med huvudet före. Katten blev liggande på rygg – högljutt snarkade. Kort efter detta tittade Oscars huvud fram i fönsterspringan. Han såg sig om och klev sedan ut på gården, där han ställde sig för att putsa öronen med sin ena framtass.

”Så det är här du håller till”, sa Alice. Hon satt med ryggen mot husväggen, vid sidan om källarfönstret.

”*Trou de cul!*” skrek Oscar och snurrade runt på stället. ”Jag är avslöjad!”

Paniken lyste ut kattens ögon. Han rullade ihop sig till en liten boll och dolde ögonen bakom framtassarna.

”Alice, jag ber dig, du får inte berätta det här för husse och matte. De skulle aldrig förstå, de skulle hindra mig från att gå ut. Åh, merde!”

”Det vet du väl inte?”

”Lita på mig, jag känner husse och matte. Jag har varit med längre än du har. Om jag inte får min cigarr och min pastis är mitt liv över.”

Alice, som tyckte det var rätt kul att för en gångs skull se familjens siames tappa masken, reste sig upp på fötter.

”Ta det lugnt, kissekatt. Jag skall inte skvallra.”

”Verkligen? Menar du det? Jag blir dig evigt tacksam! Finns det något jag kan göra för att återgälda dig? Vad som helst?”

”Åh, jag kommer nog på något”, sa Alice. ”Kom nu, farsan är snart hemma.”

Lite senare på kvällen satt Alice och mamman i soffan framför TV:n, medan pappan stod ute i köket och diskade. Max låg som vanligt och spann vid Alice fötter. Oscar hade varit ute och ätit vid maskålen och kom lojt gående förbi vardagsrummet på sin väg till toaletten.

”Det är märkligt”, sa mamman, ”ibland kan jag svära på att det luktar tobaksrök här inne.”

Hon rynkade pannan och reste sig upp.

”Nähe, tvättmaskinen lär ju inte tömma sig själv i kväll heller.”

Alice satt kvar i soffan och zappade slött mellan kanalerna, medan hennes föräldrar tog itu med hushållsbestyren. Någonstans mellan Jeopardy och en repris av När & fjärran öppnade katten Max sitt ena öga och såg sig omkring. Med ett utdraget spinnande läte sträckte han ut alla fyra tassarna och förvandlades till ett långsträckt pälsklätt ”u”. Till sist satte han sig upp i soffan, sträckte ut ryggen en sista gång och stirrade stint på Alice.

Efter någon minuts tystnad öppnade katten munnen, som för att säga något, men ingenting kom över hans läppar. Han fick ett fundersamt uttryck i sitt rödbruna ansikte, sög lite på sin underläpp, putsade sina morrhår med högertassen och skakade sedan långsamt på huvudet.

”Du, jag återkommer”, sa han på sjungande finlandssvenska och la sig ner igen.